

Sosiaali- ja terveysministeriön
koti- ja vapaa-ajantapaturmien ehkäisyn koordinaatioryhmä
kirjaamo@stm.fi

Viite: VN/15141/2020-STM

Tehyn lausunto Turvallisuutta kaiken ikää - Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn tavoiteohjelmaan vuosille 2021–2030

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmien ehkäisyn tavoiteohjelma on erittäin tärkeä, koska tapaturmat ovat eräs suurimmista kansanterveysongelmista. Ennaltaehkäisevä työ vaatii selkeää tavoiteohjelmaa, jotta tapaturmien määrä saadaan vähenemään 25 prosentilla tavoitteen mukaisesti. Tässä tavoiteohjelmassa on hyödynnetty hyvin THL:n koordinoimien asiantuntijatyöryhmien hankkimaa tilasto- ja taustatietoa.

Tavoiteohjelma on erittäin laaja ja toimenpiteitä on runsaasti. Toimenpideohjelman tavoitteet on kuvattu hyvin, mutta joissain kohdin mittareiden alle on kirjattu tavoitetta kuvaava asia esim. toimenpide 58, 59 ja 60.

Jotkut toimenpiteet ovat abstrakteja, joiden toteutumista on vaikea mitata ja arvioida. Vastuutahoja on joidenkin toimenpiteiden kohdalla paljon. Jokaisella toimenpiteellä pitäisi olla selkeämmin kuvattu, kuka vastaa toimenpiteiden toteutumisesta.

Perusteet tavoiteohjelmassa ovat riittävät. Toimenpiteiden 62 ja 63 kohdalla kirjatut tyyppitapaukset kevensivät luettavuutta ja kuvasivat tilannetta hyvin.

Useissa toimenpiteissä on kirjattu sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteen ammattilaisten vastuusta jakaa tietoa ja antaa turvallisuuskasvatusta. Tämä edellyttää, että henkilöstömitoitukset ovat kunnossa ja ammattihenkilöillä on riittävä koulutus tehtävään.

Seuraavassa on sosiaali-, terveys- ja kasvatustieteen alaa koskevia yksityiskohtaisia huomioita, joihin toivoisimme tarkennusta.

Toimenpide 2:ssa on korostettu omavalvonnan osuutta turvallisuusjohtamisessa ja samalla todettu, että omavalvonnassa on vielä kehitettävää. Vastuutahoon pitäisi kirjata valvova viranomainen siltä varalta, että omavalvonta ei toimi.

Toimenpide 6: Koska liikuntavammojen ehkäisyä ehdotetaan lasten- ja nuorten parissa toimivien ammattilaisten perus- ja täydennyskoulutukseen, pitäisi vastuutahossa olla myös koulutuksen tarjoajat.

Toimenpide 7: Nuorten turvallisuustaidot ovat tärkeä osa turvallisuutta. Vastuutahossa pitäisi olla sairaanhoitopiirit, jotka vastaavat työntekijöidensä perehdytyksestä sekä koulutuksen tarjoajat, jotka vastaavat opetuksesta koulutuksen aikana.

Toimenpide 9: Kaatumistapaturmien tunnistaminen kuuluu riskien arviointiin, josta työnantaja vastaa. Tämän vuoksi vastuutahossa pitäisi olla myös sairaanhoitopiirit/työnantajaorganisaatio.

Toimenpide 14: Kirjattujen toimenpiteiden lisäksi pitäisi kaatumisten ehkäisyn tarve nostaa esille erikseen yksilötasolla erityisen haavoittuneessa asemassa olevien ikäihmisten kohdalla, kuten sairastumisten ja jo tapahtuneiden tapaturmien (esim. lonkkamurtumat) jälkeen. Heille tulisi taata tarvittava kuntoutus, kuten fysioterapia, jossa huomioidaan toimintakyvyn tukeminen kaatumisten ehkäisyn näkökulma mukaan lukien.

Toimenpide 24: Alkoholihaittojen ennaltaehkäisy vaatii täydennyskoulutusta työpaikoilla, josta työnantaja vastaa. Tämän vuoksi vastuutahossa pitäisi olla myös sairaanhoitopiirit/työnantajaorganisaatio.

Toimenpide 32: Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt kohtaavat usein työssään ikääntyneen potilaan/asiakkaan, josta tehdään huoli-ilmoitus. Tämä vuoksi luetellussa listassa on hyvä mainita myös heidät.

Toimenpide 35: Vastuutahoon pitäisi lisätä kunnat, jotka vastaavat varhaiskasvatuksesta, joissa vaaranpaikkakartoitukset otettaisiin käyttöön. Kartoitus vaatii koulutusta riskien tunnistamiseksi.

Toimenpide 49: Sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset tarvitsevat täydennyskoulutusta pitääkseen yllä ajoterveyteen vaikuttavat asiat. Mm. Rajatun lääkkeenmääräämisen omaavat hoitajat voivat huomioida henkilön ajoterveyden lääkkeitä määrättäessä. Täydennyskoulutuksesta vastaa työnantajaorganisaatio, joten heidät pitäisi lisätä vastuutahoon.

Helsinki 25.8.2020

Millariikka Rytkönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja: Kaija Ojanperä, työympäristöasiantuntija, kaija.ojanpera@tehy.fi